

op. Det Medlem her i Tinget, som mest positivt har udtalt sig om, hvad Agrarbeve-
gelsen betyder, tilgater og fordrer, er det
ærede Medlem fra Aarhus Amts 1ste Valg-
kreds (Leth-Espensen). Jeg hørte med stor
Interesse paa hans Foredrag, og det var
det, der foranledigede mig til at begære
Ordet, thi der fremkom i dette Foredrag saa
meget, der efter min Mening ikke var rigtigt,
eller i alt Fald trængte til en Kritik, at
jeg ikke kunde modstaa Fristelsen til at be-
gære Ordet for at gøre nogle Bemærkninger
til det Foredrag, det ærede Medlem holdt.
Det ærede Medlem gif lige løs paa Tingen
og sagde, at det nu var kommet saa vidt, at
det ikke kunde betale sig at dyrke Jorden.
Jeg tror dog ikke, at det er kommet saa
vidt endnu, at der ikke skulde kunne tænkes
en eller anden Maade, hvorpaa man skulde
kunne benytte Jorden, selv om det skulde
være til permanent Græsning, hvad der ikke
har været ukendt andre Steder. Baade i
Hollsten og ogsaa i England har man en
Del Jorder, der have været anvendte paa
den Maade, man har anvendt dem til per-
manent Græsning i en længere Aarrække,
man har godet disse Marker og maaske haft
ret gode Indtægter af dem. Det er ikke
nogen intensiv Driftsmaade, det er tvært-
imod en Driftsmaade, der er billig, og man
har rimeligvis ogsaa haft ringere Udbytte
af den, end man har faaet af Jorddyrkning
paa en mere intensiv Maade. Men det er
meget muligt, at det ærede Medlem kan
have nogen Ret i, at man har dyrket Jorden
saa intensivt ved Anvendelsen af Kraftgød-
ning, kunstig Gødning og Kraftfoder og saa
dyrt, at det ikke har kunnet betale sig. Men
at det skulde være kommet saa vidt, at det
ikke skulde kunne betale sig at dyrke Jorden
ved at pløje og gøde den efter den gamle
Metode, det tror jeg dog ikke. Det, som der
ellers har været klaget over fra de Land-
mænds Side, der have ført an i denne Be-
vægelse, er det, at Arbejdskraften er bleven
dem for dyr, og at de saa for lave Priser
for deres Produkter, men jeg tror ikke, at
Lovgivningsmagten kan øve nogen Indfly-
delse til Forandring af disse to Forhold.
Jeg tror heller ikke, det er rigtigt, naar
man paastaar, at det er Fabrikerne her i
Landet, der have draget Arbejdskraften bort
fra Landbruget og ind til Byerne, jeg tror
tværtimod, at det er Landbrugets egen Ud-
vikling, der har stude Arbejderne fra sig, det
er Landbrugsmaskinerne, navnlig Tærskemaski-
nerne, som have gjort Arbejderne over-
flødige om Vinteren. Medens man i gammel
Tid, da man tærstede Kornet ud med Plejl,
brugte en Mand for hver 50 Eder Land

dyrket Jord igennem 6 Maanedes til at
tærste, tærster man nu det hele paa saa
Dage med Maskine, saaledes at Manden er
overflødig. Men man kan saa ikke have
Manden om Sommeren, naar man trænger
til ham, og det er altsaa et Forhold. Ud-
viklingen har ført med sig, det er ikke noget,
som Lovgivningen har frembragt eller kan
forandre. Har man ikke Brug for Arbej-
derne om Vinteren, kunne de kun faas til
højere Pris om Sommeren, det lader sig
slet ikke forandre ved Lovgivningsforanstalt-
ninger. Hvad vilde det nemlig føre til, om
man gennem Lovgivningsforanstaltninger
tvang forskellige Fabriker her i Landet til at
lukke, saaledes at Arbejderne derved bleve
brødløse, tror man saa, at de vilde gaa ud
til Landbruget og søge Arbejde, hvor de
ikke kunne saa Jorden om Vinteren? Nej,
saa vilde de gaa helt ud af Landet, gaa
andre Steder hen, hvor der er Jord at saa
til Dyrkning til billigere Pris, mange af
vore Landmænd ere allerede gaaede der hen,
og flere ville følge efter, naar de ikke kunne
finde deres Udkomme her i Landet. Og
hvad skulde der ad Lovgivnings Vej gøres
for at skaffe højere Priser for Landbrugets
Produkter? Det er noget, som Lovgivningsmagten,
navnlig i et lille Land som vort, aldeles
ingen Indflydelse kan øve paa. Hvad vilde
det nytte, med nogle forskellige Toldbestem-
melser? tror man derved at kunne drive Pri-
sen op paa Korn eller Kreaturer, eller hvad
Landmanden ellers har at sælge? Og Pri-
serne ere egentlig heller ikke saa daarlige, thi
Hovedproduktet for Tiden, Smør, er slet
ikke saa billigt. Det er ikke deri, at Feilen
ligger; men naar det ærede Medlem for
Aarhus Amts 1ste Valgkreds paa en bebrej-
dende Maade henviste til, at man havde
sagt til Landmændene: Spar mere og ar-
bejd mere, saa komme I nok ud af det, lev
som I have levet tilforn, saa vil jeg ikke
samstemme i denne Bebrejdelse, om den er
rettet mod noget, men det vil jeg sige, at
der arbejdes mindre og bruges mere i Land-
bruget nu til Dags end for et halvt hund-
rede Aar siden, det kender jeg af egen Er-
faring, og man var dog lige saa velholden,
hvad Helbredet angaar, den Gang, som man
er nu. Saa talte det ærede Medlem om
Dyrtidsstillæg til Embedsmændene, naar der
var dyre Tider, men saa burde man ogsaa
have billige Tiders Afslag, naar det var
billige Tider. Men det er slet ikke for Ti-
der saa billigt for Embedsmændene at leve,
at der er noget at slaa af paa af deres Løn,
Sagen er, at selv om Landbrugerne saa lave
Priser for deres Produkter nu end tid-
ligere, saa kunne Embedsmændene ikke i